

give disse Pensioner, der her er foreslaaet. Der kan i det højeste være Tale om en moralsk Forpligtelse, men en Forpligtelse, der knytter sig til Lovgivningen, har vi ikke. Jeg skal tillade mig at læse nogle faa Linier op af Loven af 5. Januar 1851 § 2, som netop handler om disse Forhold. Det hedder deri: „Civillisten og det kgl. Huses Apanager bærer hver især de dem vedkommende Pensioner. Ved Tronskifte eller ved et af de nuværende Apanagers Ophør bestemmes det hver Gang ved særlig Lov, hvilke Pensioner Statskassen i den Anledning skal udrede.“ Man kan maaske godt sige, at Lovgivningen ikke er fuldstændig klar og bestemt paa dette Omraade, men det hedder dog udtrykkeligt, at det er Civillisten og det kongelige Hus, der skal bære Pensionerne, saa jeg synes ikke, vi har nogen juridisk Forpligtelse til at gaa med hertil.

Ogsaa af en anden Grund synes jeg, at Rigsdagen ikke har nogen Anledning til at give disse store Bevillinger. Det maa indrømmes, at i Forhold til vort Lands Størrelse er det en meget rigelig Civilliste, der er givet Kongehuset. Det maa derfor blive dens Sag at lønne sine afgaaede Hofembedsmænd og -betjente. Der er ogsaa noget urimeligt i det Forhold, at Civillisten kan antage saa mange Hofembedsmænd og -betjente, den vil, fastsætte Lønningerne for dem, som den selv vil, og saa bagefter sige til Staten: Nu skal I pensionere og understøtte alle disse Embedsmænd og Betjente, vi har antaget, og i Forhold til de Lønninger, vi har fastsat for dem. Det drejer sig her om meget betydelige Udgifter. Der er saaledes Pensioner til et Beløb af 44,381 Kr. 88 Øre at udrede til 21 Personer, endvidere livsvarige Understøttelser til et Beløb af 37,961 Kr. 76 Øre at udrede til 45 Personer og endelig til forhenværende Hofembedsmænd og -betjente et Beløb af 9,141 Kr. 84 Øre til 24 Personer. Det bliver i alt et Udgiftsbeløb af 91,485 Kr. 48 Øre at udrede til 90 Personer. Men hertil maa endvidere føjes Understøttelserne een Gang for alle, som de kaldes, det vil sige Understøttelser til saadanne Hofbetjente, som ikke kan komme ind under de Regler, der gælder for de livsvarige Understøttelser eller Pensioner. Her drejer det sig om 9,680 Kr., det er sikkert, men hertil kan komme et Beløb paa 27,560 Kr., og jeg anser det for ret sandsynligt, at dette Beløb ogsaa vil blive krævet udbetalt af Statskassen. Jeg skal ikke udtale mig udførligt om denne Sag, idet jeg kan henvise

til de Udtalelser, der fra Socialdemokratiets Side er fremsatte dels ved forrige Tronskifte, dels da Loven af 8de Juni 1912 blev vedtaget.

Det andet Lovforslag gaar ud paa at fastsætte bestemte Regler for denne Sag, saa at der ikke skal lovgives derom ved hvert Tronskifte. Jeg vil indrømme, det er et Fremskridt at faa disse faste Regler, men vi maa huske paa, at vedtager vi de faste Regler nu, staar vi bundne ved dem til næste Tronskifte, og selv om Rigsdagen maaske saa kunde ønske at gaa en anden Vej, er der lukket, saa kommer vi til at følge den Lov, der nu bliver vedtaget. Jeg kan indrømme, at det er et Fremskridt, at det herefter ikke kommer til at dreje sig om en saadan Mængde Personer som nu, nemlig kun om 13 Embedsmænd og 22 Betjente, at den samlede Lønningsmasse, hvoraf Pensionerne skal beregnes, bliver 96,500 Kr., og at den samlede Udgift for Statskassen til Understøttelser, een Gang for alle, ikke maa overstige 20,000 Kr.; men jeg synes, at Rigsdagen skal bevare den Stilling, den har: at vi ingen juridisk Forpligtelse har, men at det hver Gang overlades til Bevillingsmyndigheden at skønne over denne Sag.

For øvrigt er Behandlingen af disse Forslag for mange Medlemmers Vedkommende en Formalitet, idet alle de, der har stemt for Loven af 8de Juni 1912 om de midlertidige Understøttelser, derved egentlig er bundne til ogsaa at stemme for disse Lovforslag. Men da Socialdemokratiet ikke har stemt for den Lov, staar vi ikke bundne, og jeg mener, at det retteste og bedste vilde være, at disse Lovforslag ikke gennemførtes.

Zahle: Det af de to foreliggende Lovforslag, der angaar Pensioner og Understøttelser i Anledning af Tronskiftet, er i Virkeligheden blevet afgjort ved Behandlingen og Afstemningen i Fjor over Lovforslaget om foreløbige Understøttelser, thi det er en Selvfølge, at den samme Rigsdag, som har indrømmet de foreløbige Understøttelser, ogsaa maa indrømme de endelige. Dette Lovforslags Skæbne er altsaa afgjort, det vil blive vedtaget.

Den Fordring, der er opstillet fra den Side, jeg tilhører, at der med det samme skulde træffes en endelig Ordning af hele dette Forhold, hvorved der blev opstillet en bestemt Begrænsning af Statskassens Forpligtelse overfor Civillistens Embedsmænd ved Tronskifter, har man i Princippet søgt at imødekomme ved det andet